

ГАРАНТЫЯ ДОЎГАТЭРМІНОВАГА ФІНАНСАВАННЯ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

У гэтай сітуацыі Нацбанк падтрымалі і камерцыйныя банкі краіны. **Намеснік старшыні праўлення акцыянернага таварыства «Прыорбанк» Сяргей ШЫШОЎ** лічыць, што з'яўленне Дэкрэта №7 — гэта рух да цывілізаванага фінансаванага рынку. З аднаго боку, укладчык зацікаўлены ў атрымліваць максімальнага прыбытку з укладу ў банку, але мінулае сістэма не стымулявала доўгатэрміновыя дэпазіты. З увазненнем новага дэкрэта банкі становяцца больш устойлівымі з пункту гледжання ліквіднасці. Укладчыкі гэтага прыватнага банка сустрэлі навіну спакойна, з разуменнем, а спецыялісты сёння рыхтуюць для іх новыя прадукты, якія змогуць зрабіць сапраўды камфортным абслугоўванне кліентаў гэтай фінансавай устаноў.

Старшыня праўлення МТБанка Андрэй ЖЫШКЕВІЧ адзначае, што і ў іх чаканні былі крыху больш пессімістычнымі, чым аказалася на практыцы. Па гэтым банку ў апошні тыдзень назіраўся нават прырост укладу. Тут з'явілася новая лінейка, якая прадугледжвае безадзыйныя з прэферэнцыямі з пункту гледжання працэнтнай стаўкі і адзыйныя ўстановы лічыць, што дзяржава зараз дапамагае банкам матываваць укладчыкаў на больш рацыянальныя паводзіны: па больш доўгіх укладах і стаўкі вышэйшыя, і падатковыя прэферэнцыі ёсць. Сапраўды, і дзяржава, і банкі працягваюць цяпер на матывацыю ўкладчыкаў размяшчаць сродкі на доўгу. Гэта правільна з пункту гледжання доўгатэрміновыя эфектаў у эканоміцы.

БОНУСЫ ДЛЯ ЭКАНОМІКІ І НЕ ТОЛЬКІ

Сёння кажуць, што нормы гэтага дэкрэта трохі непапулярныя. Калі паглядзець з іншага боку, якія ўсё ж такі бонусы ў сярэднетэрміновай і доўгатэрміновай перспектыве атрымаюць грамадзяне Беларусі пры рэалізацыі гэтага дакумента? На гэты конт Ілона Лядніцкая лічыць, што нават з пункту гледжання тых жа грамадзян, якія размяшчаюць сродкі ў банках, дакладна вызначаюць для сябе магчымасці доўгатэрміновага альбо кароткатэрміновага размяшчэння (пры гэтым фарміруюць ўстойлівую рэсурсную базу ў банкаўскай сістэме, якая не залежыць ад нейкіх часовых спекуляцыйных усплёскаў альбо адтокаў у пэўныя перыяды, асноўны чаканы эфект, безумоўна), — гэта зніжэнне памеру працэнтаў па банкаўскіх крэдытах

як для рэальнага сектара эканомікі, так і для саміх грамадзян.

І ВАЛЮТУ, І РУБЛІ — БЕЗ АБМЕЖАВАННЯЎ

Асобныя ўкладчыкі асцерагаюцца, паведамляе БЕЛТА, што банкі могуць абмежаваць зняцце сродкаў з дзейных валютных укладаў, а таксама выдаваць валютныя ўклады ў рублях з-за недахопу валюты. Ілона Лядніцкая ўпэўнена, што такія разважаны кліентаў зусім беспадстаўныя. Дзеянне Дэкрэта №7 не распаўсюджваецца на дагаворы, заключаныя да 12 лістапада 2015 года. Банкі абавязаны выконваць свае абавязальнасці ў тэрміны і ў аб'ёмах, прадугледжаных дагаворамі, а таксама ў той валюце, у якой размешчаны ў банку грашовыя сродкі. Гэта патрабаванне заканадаўства. «Хачу падкрэсліць, што на сённяшні дзень праблем няма з выкананнем банкамі сваіх абавязальнасцяў па дагаворах. Няма ніводнага звароту ад фізічных асоб з гэтай нагоды», — падкрэсліла прадстаўнік Нацбанка. Спецыялісты камерцыйных банкаў дадалі, што, згодна з дзейным заканадаўствам, яны абавязаны вярнуць уклад у той валюце, якую ўнёс укладчык, і ў вызначаны дагаворам тэрміны. Тут няма ні маральных, ні прававых падстаў змяніць валюту абавязальнасцяў перад кліентам. Больш за тое, Нацбанк цяпер вельмі старанна аналізуе справаздачнасць банкаў і працягне ўважліва сачыць за сітуацыяй з абслугоўваннем валютных пасіваў.

БАНКІ АБЯЦАЮЦЬ ПРЫСЛУХОЎВАЦА І ЎЛІЧВАЦЬ АБСТАВІНЫ КЛІЕНТАЎ ІНДЫВІДУАЛЬНА

Нормы Дэкрэта №7 вызначаюць, што ў выключных выпадках вярнуць безадзыйны ўклад будзе магчыма. Хто і як будзе вызначаць гэтыя выпадкі? Ілона Лядніцкая лічыць, што банкі будуць самастойна вызначаць выключнасць выпадку. Пры прыняцці такога рашэння ўстановамі будзе прымяняцца індывідуальны падыход да канкрэтнага выпадку з улікам сітуацыі, якая ўзнікла, і з прад'яўленнем усіх неабходных дакументаў.

Сяргей Шышоў паведамляе, што «Прыорбанк» таксама прытрымліваецца пазіцыі, што сацыяльны аспект тут адыгрывае важную ролю. Пры наяўнасці сур'ёзных абставін, звязаных з няпростымі жыццёвымі сітуацыямі, «мы гатовы разглядаць пытанне аб датэрміновым вяртанні безадзыйнага ўкладу». Такія пытан-

ні павінны разглядацца калегіяльна, каб аб'ектыўна падысці да сітуацыі. «Калі чалавек аказваецца ў складанай сітуацыі (праз хваробу або з нейкай іншай прычыны), мы заўсёды гатовыя разгледзець зварот і вырашыць пытанне ў самым кароткім тэрміны», — паведамляе спецыяліст.

На гэты конт Андрэй Жышкевіч удакладніў пазіцыю фінансістаў на конт банкаўскай спадчыны. Пры пераходзе ўкладу ў разрад спадчыны гэты фактар не будзе аўтаматычна з'яўляцца падставай датэрміновага вяртання безадзыйнага ўкладу. І ў гэтым выпадку ўклад па-ранейшаму будзе безадзыйным, нават калі ён перайшоў да спадчыннікаў. Больш лагічным выглядае зварот з нагоды зняцця безадзыйнага ўкладу ў выпадку цяжкіх жыццёвых сітуацыяў. У МТБанку будзе створана камісія (на ўзроўні праўлення банка альбо спецыяльна сфарміраваная), якая зоймецца разглядаць падобныя зваротаў.

ДАКЛАДНА ПРА ПАДАТКІ

Даволі шмат пытанняў было ўзнята па тэме будучага спагнання падаходнага падатку. **Намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асоб Міністэрства па падатках і зборах Беларусі Ірына КРЫВАРУШЧАНКА** адзначыла, што абкладацца падаткам будзе толькі даход у выглядзе працэнтаў па ўкладзе. Сума самога ўкладу, гэта значыць грошай, якія чалавек размешчае на дэпазіце, падаткам не абкладаецца. Каб не было непаразуменняў, яна яшчэ раз спынілася на тых выпадках, калі працэнт па ўкладзе не будзе абкладацца падаткам.

Першы — калі дагавор банкаўскага ўкладу заключаны да 12 лістапада бягучага года. Незалежна ад тэрміну размяшчэння грашовых сродкаў ва ўкладзе альбо пры іх датэрміновым зняцці працэнты, налічаныя ўкладчыку па такім дагаворы, падаткам не абкладаюцца. Другі — калі дагавор заключаны 12 лістапада бягучага года і пазней, але працэнты выплачаны да 1 красавіка 2016 года. Напрыклад: калі чалавек сёння заключае дагавор банкаўскага ўкладу на тэрмін 3 месяцы (да сакавіка 2016-га), тады працэнты па такім дагаворы будуць вызваляцца ад падатку, бо іх аплата па такім укладзе будзе ажыццяўляцца да 1 красавіка 2016 года.

Трэці выпадак — калі дагавор заключаны пасля 12 лістапада 2015 года і працэнты па ўкладзе налічваюцца ў памеры, які не перавышае працэнт па ўкладзе да запатрабавання. Стаўка па ўкладзе да запатраба-

вання вызначаецца кожным банкам самастойна. Банкам рэкамендувана не перавышаць максімальны памер працэнтных ставак па ўкладах да запатрабавання ў беларускіх рублях — 3% гадавых, у замежнай валюце — 0,2% гадавых. І апошні, але самы важны выпадак — калі грашовыя сродкі будуць размяшчацца ў доўгатэрміновыя ўклады і фактычна знаходзіцца на банкаўскім рахунку не менш за 1 год у беларускіх рублях і не менш за 2 гады ў замежнай валюце. У гэтых выпадках, незалежна ад памеру працэнтаў па такіх укладах, падатак не будзе ўтрымлівацца. Ва ўсіх астатніх выпадках будзе ажыццяўляцца ўтрыманне падаходнага падатку па стаўцы 13%.

АШЧАДНЫЯ КАРТКІ ТРАНСФАРМУЮЦА Ў РАЗЛІКОВЫЯ

Што чакае ўладальнікаў так званых ашчадных карт, тэрмін дзеяння якіх у асноўным складае больш за год (гаворка ідзе пра карткі ў беларускіх рублях)? Ці будуць абкладацца падаткам працэнты з грошай, якія праляжалі на такім укладзе больш за год? Ілона Лядніцкая лічыць, што на дагаворы, заключаныя сёлета да 12 лістапада, нормы дэкрэта не распаўсюджваюцца. Банкаўскія плацежныя карткі — гэта інструмент доступу да банкаўскага рахунку. Банкаўская картка, у тым ліку так званая ашчадная, можа быць выпушчана да рахунку па ўліку банкаўскага ўкладу (дэпазіту) альбо да бягучага (разліковага) рахунку. Цяпер банкамі змяняецца лінейка дэпазітных прадуктаў з улікам норм Дэкрэта №7. Па бягучых (разліковых) рахунках, у тым ліку тых, доступ да якіх забяспечваецца банкаўскімі плацежнымі карткамі, умовы будуць пераглядацца і працэнтныя стаўкі знізяцца да ўзроўню ставак па банкаўскіх укладах да запатрабавання. Аднак банкамі, вядома, будуць прапанаваныя кліентам іншыя ашчадныя прадукты, у тым ліку карткавыя, на аснове тэрміновыя ўклады. У гэтым выпадку падаткаабкладанне будзе залежаць ад умоў дагавора банкаўскага ўкладу і фактычнага тэрміну размяшчэння грашовых сродкаў.

Старшыня праўлення МТБанка Андрэй Жыткевіч лічыць, што ўсе банкі будуць кіравацца рэкамендацыямі, якія паступаюць з боку Нацыянальнага банка. Сапраўды, так званыя ашчадныя карткі будуць трансфармавацца ў карткі разліковыя.

А ДАХОДНАСЦЬ ПА ПЕНСІЙНЫХ — ЗНІЗІЦА

Калі пенсія прыходзіць па пенсійную картку, ці трэба будзе плаціць падатак? З боку пенсіянераў такіх пытанняў сапраўды шмат.

Прадстаўніца Нацбанка на гэты конт адзначыла, што атрыманне пенсійнай карткі прадугледжвае адкрыццё бягучага банкаўскага рахунку з выпускам персанальнай банкаўскай карткі і, калі гэта прадугледжана дагаворам, — аплату банкам працэнтаў за карыстанне грашовымі сродкамі, якія знаходзяцца на гэтым рахунку. Пры гэтым на дагаворы, якія заключаны да 12 лістапада бягучага года, дзеянне сёмага дэкрэта не распаўсюджваецца, і, адпаведна, падаходны падатак з даходаў у выглядзе працэнтаў па пенсійных рахунках, адкрытых па гэтых дагаворах, утрымлівацца не будзе. Што будзе далей? Як адзначалася, банкі сёння змяняюць свае дэпазітныя прадукты, і працэнтныя стаўкі па бягучых рахунках, у тым ліку пенсійных, паступова будуць вызначаны на ўзроўні ставак па ўкладах да запатрабавання (гэта значыць 3% у беларускіх рублях і 0,2% — у замежнай валюце). Адначасова банкі прапануюць дэпазітныя прадукты, якія дазваляць пенсіянерам ашчаджваць грошы без аплаты падаткаў.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@zviazda.by

Дзіцячы адпачынак

КРУГЛАСУТАЧНАЕ АЗДАРАЎЛЕННЕ

Пуцёўкі ў дзіцячыя лагеры патаннеюць на 11%

Больш як 361 тысяча дзяцей адпачылі і аздаравіліся сёлета ў летніх лагерах, на што дзяржавай выдаткавана звыш 300 млрд рублёў. У наступным годзе памеры дзяржаўнага фінансавання плануецца павялічыць у межах 11%, паведамляе дырэктар Рэспубліканскага цэнтру па аздаравленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва **Генадзь БАЛБАТОЎСКІ**.

Са сродкаў дзяржаўнага сацыяльнага страхавання на змяншэнне кошту адной пуцёўкі ў аздаравленчыя і спартыўна-аздаравленчыя летнікі з кругласутачным знаходжаннем прадугледжана 1 млн 400 тыс. рублёў, з дзённым знаходжаннем — 580 тыс. На не менш як дзевяць дзён кругласутачнага наведвання профільных аздаравленчых летнікаў выдатковаецца 600 тыс., у лагеры працы і адпачынку з дзённым знаходжаннем — 650 тыс.

Летам гэтага года ў Беларусі працавала 6180 аздаравленчых летнікаў: 1553 устаноў з кругла-

сутачным знаходжаннем дзяцей (у тым ліку 152 стацыянарныя), 4627 — з дзённым знаходжаннем. Наведвальнікі 995 лагераў працы і адпачынку — падлеткі ва ўзросце ад 14 да 18 год — не толькі ўмацавалі здароўе і адпачылі, а і папрацавалі. У лагерах розных тыпаў адпачыла на 5% больш дзяцей, чым планавалася.

Аздаравленне школьнікаў традыцыйна праводзіцца таксама на асенніх, зімовых і вясновых канікулах у лагерах з дзённым знаходжаннем і профільных лагерах.

Ірына СІДАРОК

Факт

КАРОВАМІ КІРУЕ КАМП'ЮТАР

У КСУП «Эксперыментальная база «Пенчын» Буда-Кашалёўскага раёна адкрылася новая малочна-тварная ферма на 600 галоў. Яна стала 18-м аб'ектам малочнай галіны, прынятым у эксплуатацыю з пачатку года на Гомельшчыне. Яшчэ чатыры аналагічныя будоўлі знаходзяцца ў стадыі завяршэння.

На новай малочна-тварнай ферме, якая знаходзіцца ў вёсцы Пенчын, плануецца вырабляць да 5,5 тысячы тон малака ў год. Асноўныя тэхналагічныя працэсы тут — пад кантролем камп'ютара. Увод дазволіць істотна палепшыць тэхналогію вытворчасці малака і якасць прадукцыі. У новы аб'ект АПК было ўкладзена Вр104,2 млрд ільготнага крэдыту Банка развіцця Рэспублікі Беларусь.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПРАВЕРЫЛІ ГАНДАЛЬ У ПЕРАХОДАХ

Міністэрства гандлю правярыла некаторыя гандлёвыя аб'екты ў пешаходных пераходах сталічнага метрапалітэна.

Правяраліся, у прыватнасці, гандлёвыя аб'екты, размешчаныя ў пераходах станцыі метро «Кастрычніцкая», «Інстытут культуры», «Акадэмія навук» і «Трактарны завод». Ва ўсіх аб'ектах, чыя праца была

прыпынена, выяўлены факты неадпаведнасці патрабаванням заканадаўства і невыканання (да 78%) асартыментных пералікаў тавараў, продаж тавараў са скончанымі тэрмінамі прыдатнасці, неналежнага афармлення або адсутнасці цэннікаў і іншае. Дзейнасць аб'ектаў прыпынена на дзевяць дзён да выпраўлення выяўленых праваркаў парушэнняў.

Сяргей РАСОЛЬКА.